

Finansiell profil

Sävsjö kommun 2004–2006

KommunForskning
i Västsverige

Innehåll

Inledning – syftet med denna rapport

Finansiell analys av kommunerna i
Jönköpings län 2004–2006

Finansiella styrkor och svagheter hos
kommunerna i Jönköpings län

Så tolkar du den finansiella profilen!

Förklaringar av de fyra perspektiven
och de finansiella nyckeltalen

Finansiell profil över kommunen
2004–2006

13 finansiella profiler 2006

Finansiella nyckeltal år 2006

Jämförelse mellan Jönköping, Västra
Götaland, Örebro och Övre Norrland

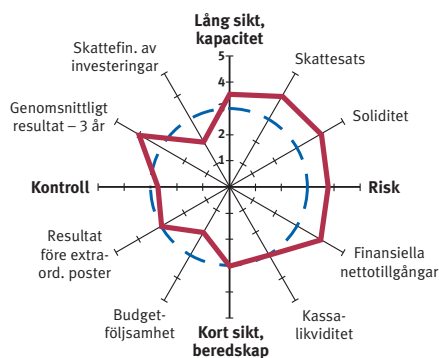

Karta med gradering av kommunerna
i Jönköpings län 2006

Inledning – syftet med denna rapport

Denna rapport är ett komplement till den traditionella finansiella eller ekonomiska analys som återfinns i varje kommuns årsredovisning. Till skillnad från den traditionella analysen i årsredovisningen, som huvudsakligen beskriver utvecklingen över tid, fokuserar denna rapport i första hand på att analysera var din kommun befinner sig finansiellt och hur den har utvecklats i förhållande till övriga 12 kommuner i Jönköpings län de senaste tre åren.

Jämförelsen bygger på en speciellt framtagen finansiell profil. Den är konstruerad som ett polärtdiagram. Diagrammet innehåller, som beskrivs närmare i rapporten, dels fyra finansiella perspektiv, dels åtta finansiella nyckeltal som är viktiga ur en kommuns finansiella horisont. De fyra perspektiven är långsiktig betalningsberedskap eller kapacitet, kortsiktig betalningsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. De finansiella nyckeltalen är sådana nyckeltal som är vanligt förekommande inom kommunsektorn. En närmare beskrivning

av den finansiella profilen görs på sidorna 9–10.

Inledningsvis i rapporten redovisas en traditionell finansiell analys av hur kommunerna i Jönköping har utvecklats finansiellt under perioden 2004–2006. Analysen kretsar kring de finansiella nyckeltal som används i den finansiella profilen längre fram i rapporten.

Därefter följer en beskrivning och en förklaring av den finansiella profilen och av de nyckeltal och perspektiv som ingår i den. I anslutning till detta görs en genomgång

av just din kommuns finansiella ställning och utveckling under 2004–2006. Analysen fokuserar på att jämföra kommunens utveckling gentemot den genomsnittliga utvecklingen för Jönköpings läns kommuner under samma period. Detta görs både via traditionella finansiella nyckeltal och med hjälp av den finansiella profil som tidigare har beskrivits. Målsättningen är att belysa starka och svaga finansiella sidor hos kommunen.

Sedan följer en redovisning av samtliga Jönköpings läns kommuners finansiella profiler för 2006. En redovisning görs också av genomsnittliga medel- och medianvärden för de finansiella nyckeltal som ingår i den finansiella profilen. Allra sist redovisas en karta över Jönköping där kommunerna har inordnats i tre grupper utifrån vilken typ av finansiell profil kommunen uppvisade under 2006.

*Hans Petersson,
Kommunforskning i Västsverige*

Finansiell analys av kommunerna i Jönköpings län 2004–2006

I Jönköpings län finns 13 kommuner. Dessa är Aneby, Eksjö, Gislaved, Gnosjö, Habo, Jönköping, Mullsjö, Nässjö, Sävsjö, Tranås, Vaggeryd, Vetlanda och Värnamo. De 13 kommunerna omsatte under 2006 ca 12 miljarder kr. Balansomslutningen uppgick till ca 12 miljarder kr. Kommunerna investerade under år 2006 för drygt en miljard. Den klart största kommunen är Jönköping som omsätter ca 6 miljarder och har en balansomslutning på ca 4 miljarder.

I Jönköpings län bor ca 335 000 invånare. Störst är Jönköpings kommun med cirka 120 000 invånare. Därefter följer kommunerna Värnamo, Gislaved, Nässjö och Vetlanda, vilka ligger runt 30 000 invånare. Därefter kommer två kommuner med cirka 17 000 invånare, Eksjö och Tranås. Efter dessa följer fyra kommuner som har runt 10 000 invånare. Dessa är Vaggeryd, Sävsjö, Gnosjö och Habo. De två minsta kommunerna befolkningsmässigt i länet är Mullsjö och Aneby med runt 7 000 invånare.

I slutet av denna finansiella analys finns en tabell där ett antal finansiella nyckeltal under perioden 2004–2006 redovisas för genomsnittet bland kommunerna i länet. Nyckeltalen är till stor del de samma som används i den finansiella profilen länge fram i rapporten.

Förbättrad balans mellan löpande intäkter och kostnader

En förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att ha balans mellan löpande intäkter och kostnader. På lång sikt räcker det dock inte att intäkterna och kostnaderna är lika stora, utan minst 2% av de löpande intäkterna bör finnas kvar för att finansiera årets nettoinvesteringar med. Det innebär att de löpande intäkterna över en längre period ej bör ta mer än 98% i anspråk av de löpande kostnaderna. Detta benämns som att nettokostnadsandelen inklusive avskrivningar och finansnetto inte bör överstiga 98%.

Den genomsnittliga nettokostnadsandelen (inkl. avskrivningar och finansnetto) i Jönköpings län förbättrades mellan 2004 och 2006 från 99,2% till 97,4%, vilket innebär att skatteintäkterna ökade något snabbare än verksamhetens nettokostnader. Detta innebär att den 2006 års genomsnittliga nivå på nettokostnadsandelen är starkare än de 98% som brukar anges som målsättning för god ekonomisk hushållning ur ett resultatperspektiv.

Nettokostnadsandel 2006

(procent)	2004	2005	2006
Aneby	99,5	99,8	97,7
Eksjö	99,7	98,7	96,9
Gislaved	99,2	98,5	96,6
Gnosjö	99,9	101,7	98,3
Habo	96,1	95,5	97,0
Jönköping	96,9	96,6	95,3
Mullsjö	99,8	100,6	101,3
Nässjö	100,0	98,8	98,5
Sävsjö	101,2	96,8	98,5
Tranås	100,0	97,8	95,4
Vaggeryd	100,6	97,7	97,7
Vetlanda	98,5	97,3	97,7
Värnamo	98,7	95,2	95,6
Medel	99,2	98,1	97,4

Av de tretton kommunerna var hela nio kommuner som under 2006 som lyckades redovisa en nettokostnadsandel som var starkare än 98%. För att hitta sådana goda resultatnivåer får man gå många år tillbaka i tiden. Studeras hela perioden var det sex kommuner som redovisade en genomsnittlig nettokostnadsandel under eller nära 98%. Dessa var Habo, Jönköping, Värnamo, Vetlanda, Tranås, Gislaved och Eksjö.

Resultat före extraordinära poster förbättrades

Ett annat sätt att mäta balansen mellan kommunens löpande kostnader och intäkter är att studera "resultat före extraordinära poster". Relateras det till verksamhetens bruttokostnader kan man göra jämförelser mellan kommuner. Måttet bör ligga runt 2% över en längre tidsperiod,

för då klarar de flesta kommuner av att finansiera en normal investeringsvolym med skatteintäkter. Det kommer i sin tur att innebära att kommunen stärker sitt finansiella handlingsutrymme.

Under den analyserade treårsperioden förbättrades resultatet före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader från 0,6% till 2,1%. Årets resultat i förhållande till verksamhetens kostnader gick från -0,3% till 2,1%. Skillnaden mellan dessa två mått är de extraordinära poster som redovisas i resultaträkningen.

Starkast resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens kostnader under år 2006 redovisade Jönköping med 3,9%. Därefter följde Värnamo med 3,7%, Tranås med 3,6% och på fjärde plats Gislaved med 3,0%. Svagast resultat redovisade Mullsjö med -1,1%. Näst svagast resultat hade Sävsjö med 1,2% och tredje svagast Nässjö med 1,3%.

Resultat före extraordinära poster*

(Procent)	2004	2005	2006	Snitt 04–06
Aneby	0,4	0,2	2,0	0,9
Eksjö	0,2	1,0	2,4	1,2
Gislaved	0,7	1,3	3,0	1,7
Gnosjö	0,1	-1,5	1,5	0,0
Habo	3,4	3,9	2,5	3,3
Jönköping	2,5	2,8	3,9	3,1
Mullsjö	0,1	-0,5	-1,1	-0,5
Nässjö	0,0	1,0	1,3	0,8
Sävsjö	-0,9	2,5	1,2	0,9
Tranås	0,0	1,7	3,6	1,8
Vaggeryd	-0,5	1,8	1,8	1,0
Vetlanda	1,2	2,2	1,9	1,8
Värnamo	1,1	4,0	3,7	2,9
Medel	0,6	1,6	2,1	1,4

*Resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens bruttokostnader

Det rådde fortfarande en stor variation mellan kommunerna avseende resultatnivån. Spännvidden mellan starkaste och svagaste värdet sträckte sig under 2004 från -0,9% till 3,4%. År 2006 var motsva-

rande siffror från -1,1% till 3,9%. Skillnaderna mellan starkaste och svagaste kommun i länet förblev således oförändrade under perioden.

Starkast genomsnittligt resultat mellan 2004 och 2006 redovisade Habo med mycket starka 3,3%. Även Jönköping och Värnamo redovisade mycket starka resultatnivåer under perioden (runt 3%). Det var bara en kommun, Mullsjö, som redovisade ett genomsnittligt negativt resultat under perioden.

Den kommun som förbättrade sitt resultat före extraordinära poster mest mellan 2004 och 2006 var Tranås med 3,6 procentenheter. Därefter kom Värnamo med 2,6 procentenheter, Gislaved och Vaggeryd med 2,3 procentenheter och Eksjö med 2,2 procentenheter. Dessa fem kommuner plus ytterligare sex kommuner, totalt elva kommuner, redovisade en positiv resultatutveckling under perioden. Övriga två kommuner redovisade en negativ resultatutveckling. Svagast utveckling av dessa redovisade Mullsjö med -1,2 procentenheter och Habo med -0,9 procentenheter. Av dessa ligger dock Habo fortfarande på en mycket god resultatnivå.

Oförändrad investeringsvolym

Den genomsnittliga investeringsvolymen i Jönköpings län förblev i princip oförändrad under den granskade perioden. Relateras årets investeringar till verksamhetens nettokostnader redovisade länet ett genomsnitt på 7,6% respektive 7,8% under 2004 och 2006. Under 2005 ökade nyckeltalet tillfälligt till 8,3%.

En genomsnittlig investeringsvolym på drygt 7,9% per år under 2004–2006 för kommunerna i Jönköpings län överensstämmer mycket väl med andra kommungrupper där finansiella profiler också har tagits fram. Det flesta grupper eller län ligger runt 7–8% per år.

Investeringsvolymerna varierade dock mellan de enskilda kommunerna. Den kommun som investerade mest i förhållande till sina nettokostnader 2004–2006 var Mullsjö med i genomsnitt 14,7% per år. Detta är ett mycket högt värde! Mullsjö följdes av Habo med också mycket höga

13,0%. Dessa två kommuner investerade klart mest under perioden. Övriga kommuner låg på ett genomsnitt på under 6%. Allra minst investerade Aneby och Eksjö i genomsnitt mellan 4% per år.

Investeringsvolym 2004–2006*

(Procent)	2004	2005	2006	Snitt 04–06
Aneby	2	3	7	4,0
Eksjö	5	4	4	4,3
Gislaved	8	9	8	8,3
Gnosjö	8	8	8	8,0
Habo	12	14	13	13,0
Jönköping	7	11	9	9,0
Mullsjö	14	19	11	14,7
Nässjö	5	5	8	6,0
Sävsjö	5	4	6	5,0
Tranås	5	5	7	5,7
Vaggeryd	13	10	4	9,0
Vetlanda	8	6	5	6,3
Värnamo	7	10	11	9,3
Medel	7,6	8,3	7,8	7,9

* Nettoinvesteringar i relation till verksamhetens nettokostnader

Jämn skattefinansieringsgrad av investeringar

När den löpande driften har finansierats bör det helst återstå tillräckligt stor andel av skatteintäkter och generella statsbidrag för att större delen av investeringarna skall kunna finansieras med egna medel. Detta benämns skattefinansieringsgrad av investeringarna och 100% innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året. Sker detta kommer kommunen bli att stärka sin soliditet.

Jönköpings läns genomsnittliga skattefinansieringsgrad av årets nettoinvesteringar var i princip oförändrad under perioden. Under 2004 kunde kommunerna i länet finansiera 90% av årets nettoinvesteringar med skatteintäkter. 2005 förbättrades nyckeltalet till 111%, för att år 2006 förbättras något till 114%. Detta innebär att kommunerna i länet under perioden likvidmässigt kunde finansiera sina investeringar med skatteintäkter. Den genomsnittliga skattefinansieringsgraden för hela perioden hamnade på 105%.

Skattefinansieringsgraden varierar liksom övriga nyckeltal kraftigt mellan olika kommuner i länet. Nyckeltalet är både beroende av vilket resultat och av vilken investeringsvolym kommunen uppvisar. Det är också på det viset att de olika kommunerna befinner sig i olika investeringsfaser, vilket gör att skattefinansieringsgraden bör studeras över en längre tidsperiod för att några slutsatser skall kunna dras.

Skattefinansieringsgraden av investeringarna*

(procent)	2004	2005	2006	Snitt 04–06
Aneby	190	117	78	128
Eksjö	85	191	165	147
Gislaved	80	71	107	86
Gnosjö	84	58	109	84
Habo	69	66	61	65
Jönköping	119	83	107	103
Mullsjö	37	23	36	32
Nässjö	79	86	61	75
Sävsjö	95	256	129	160
Tranås	105	151	139	132
Vaggeryd	46	97	254	132
Vetlanda	87	142	152	127
Värnamo	90	105	89	95
Medel	90	111	114	105

* Resultat före extraordinära poster + avskrivningar i relation till nettoinvesteringar

Sammanfattningsvis var det åtta kommuner under 2006 kunde skattefinansiera sina investeringar, övriga kommuner var tvungna att låna pengar eller minska på likviditeten. Studeras hela perioden 2004 till 2006 var det sju kommuner som kunde skattefinansiera samtliga investeringar. Dessa var Aneby, Eksjö, Jönköping, Sävsjö, Tranås, Vaggeryd och Vetlanda. Av dessa hade dock Aneby, Eksjö, Sävsjö, Tranås och Vetlanda en klart lägre investeringsvolym än genomsnittet. Även Värnamo var mycket nära att klara en 100% skattefinansieringsgrad trots en relativt hög investeringsvolym under perioden. Kommunen redovisade en genomsnittlig skattefinansieringsgrad på 95%.

Förbättrad soliditet

Soliditet är ett viktigt nyckeltal när kapaciteten skall analyseras. Soliditeten mäter

kommunens långsiktiga finansiella utrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med skatteintäkter.

Jönköpings läns genomsnittliga soliditet (inkl samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt) förbättrades under 2004–2006 från 4% till 5%. Det som är positivt med en förbättrad eller oförändrad soliditet, som inkluderar samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt, är att kommunen har täckt in även ökningen av pensioner och löneskatt inom linjen i sitt resultat. Kommunen totala finansiella handlingsutrymme har däri-genom förbättrats något under perioden.

Även soliditeten är ett nyckeltal som varierar kraftigt mellan kommunerna. Starkast soliditet 2006 hade Vaggeryd med 39%, följt av Gislaved med 30% och Värnamo med 29%. Svagast soliditet hade Mullsjö med –38%. Näst svagast soliditet uppvisade Aneby med –29%, följda av Eksjö med –14%.

Soliditet

(procent)	2004	2005	2006	Förändr 04–06
Aneby	–27	–28	–29	–2
Eksjö	–13	–13	–14	–1
Gislaved	30	31	30	0
Gnosjö	32	31	28	–4
Habo	5	0	4	–1
Jönköping	–4	–1	–1	3
Mullsjö	–41	–36	–38	3
Nässjö	–3	–2	–6	–3
Sävsjö	8	9	7	–1
Tranås	14	14	12	–2
Vaggeryd	39	39	39	0
Vetlanda	–3	–1	–3	0
Värnamo	26	28	29	3
Medel	4	5	5	

Av de tretton kommunerna i länet var det endast Jönköping, Mullsjö och Värnamo som lyckades förbättra soliditeten (inkl samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt) under den granskade perioden. Gislaved, Vaggeryd och Vetlanda redovisade en oförändrad soliditet. För-sämringen hos de andra kommunerna låg mellan en och fyra procentenheter.

Marginellt högre genomsnittlig skattesats

Den genomsnittliga skattesatsen i länet förändrades under 2004–2006 från 21,27 till 21,34 kronor på grund av skattehöjningar i två kommuner. 2005 höjde Vaggeryd sin skatt med 50 öre och 2006 Aneby sin med 50 öre.

Skatten varierade under 2006 mellan 20,83 kr och 21,90 kr i de olika kommunerna. Lägst primärkommunal skatt hade Vaggeryd med 20,83 kr följda av Gislaved, Jönköping och Värnamo med 21,08 kr. Högst skatt hade Eksjö med 21,90 kr, följt av Aneby med 21,83 kr.

Primärkommunal skattesats

(Procent)	2004	2005	2006
Aneby	21,33	21,33	21,83
Eksjö	21,90	21,90	21,90
Gislaved	21,08	21,08	21,08
Gnosjö	21,28	21,28	21,28
Habo	21,16	21,16	21,16
Jönköping	21,08	21,08	21,08
Mullsjö	21,18	21,18	21,18
Nässjö	21,43	21,43	21,43
Sävsjö	21,58	21,58	21,58
Tranås	21,55	21,55	21,55
Vaggeryd	20,33	20,83	20,83
Vetlanda	21,50	21,50	21,50
Värnamo	21,08	21,08	21,08
Medel	21,27	21,31	21,34

Marginellt förbättrad likviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Länets genomsnittliga kassalikviditet förbättrades något under perioden från 62% till 65%, vilket innebar att de kortfristiga skulderna översteg de likvida medlen och de kortfristiga fordringarna. Denna nivå är dock tillfredsställande ur risksynpunkt eftersom det i kommunernas kortfristiga skulder ingår en semesterlöneskuld som utgör ca 30–40% av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör

därför ingen större belastning på likviditeten.

Det kan dock konstateras att ett värde på runt 65% innebär att det inte finns någon överlikviditet i flertalet av kommunerna. Detta innebär bland annat att varje investering som inte kan finansieras med skattemedel måste därför lånefinansieras i framtiden.

Återigen bör betonas att variationen mellan länets kommuner var stor. Kassalikviditeten varierade mellan 118% och 30%. Starkast kassalikviditet 2006 hade Värnamo med 118%, därefter följde Mullsjö med 84% och Gislaved med 83%. Svagast likviditet redovisade Vaggeryd med 30% och näst svagast Habo med 37%.

Kassalikviditet

(Procent)	2004	2005	2006	Förändr 04–06
Aneby	62	57	48	–14
Eksjö	52	49	55	3
Gislaved	94	81	83	–11
Gnosjö	70	66	79	9
Habo	51	28	37	–14
Jönköping	47	41	49	2
Mullsjö	35	65	84	49
Nässjö	84	84	71	–13
Sävsjö	52	53	48	–4
Tranås	49	59	69	20
Vaggeryd	41	41	30	–11
Vetlanda	63	68	75	12
Värnamo	105	118	118	13
Medel	62	62	65	

Förbättrade finansiella nettotillgångarna I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla de finansiella tillgångar i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på tio års sikt, nämligen samtliga omsättningstillgångar, långfristiga placeringar och fordringar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa har sedan relaterats till verksamhetens kostnader för att en jämförelse skall kunna ske kommuner emellan. Måttet är intressant eftersom det speglar den tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmåttet och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medellång betalningsberedskap”.

Mellan 2004 och 2006 förbättrades de genomsnittliga finansiella nettotillgångarna relaterade till verksamhetens kostnader från -22% till -18%. Förklaringen till detta var framför allt att investeringarna i flertalet av kommunerna kunde finansieras med skattemedel. I ett antal kommuner fanns det också medel över att till amortera och/eller stärka likviditeten.

Finansiella nettotillgångar

(Procent)	2004	2005	2006
Aneby	-36	-35	-34
Eksjö	-33	5	7
Gislaved	-1	-3	-2
Gnosjö	-29	-31	-30
Habo	-27	-29	-29
Jönköping	-21	-21	-19
Mullsjö	-51	-60	-58
Nässjö	-15	-13	-17
Sävsjö	-36	-32	-29
Tranås	1	4	6
Vaggeryd	-15	-17	-12
Vetlanda	-26	-22	-18
Värnamo	4	7	8
Medel	-22	-19	-18

Starkast värde avseende finansiella nettotillgångar relaterat till verksamhetens kostnader under 2006 uppvisade Värnamo med 8%, Eksjö 7% och Tranås med 6%. Dessa tre kommuner redovisade ett positivt värde, vilket innebar att de finansiella tillgångarna översteg de kort- och långfristiga skulderna. Svagast värde redovisade Mullsjö med -58%, följt av Aneby med -34% samt Gnosjö med -30%.

Sju kommuner stärkte sina finansiella nettotillgångar mellan 2004 och 2006. Mest förbättrade Eksjö, Vetlanda Sävsjö och Tranås sina finansiella nettotillgångar. Fem kommuner försvagade dem under samma period. De kommuner som tappade mest var Mullsjö, Nässjö och Habo.

Oförändrade borgensåtaganden

Relateras beviljade kommunernas borgensåtaganden till verksamhetens kostnader, redovisade länet ett genomsnittligt värde under 2004 och 2006 på 41%. Under 2005 ökade detta värde tillfälligt 42%.

De kommuner i länet som hade beviljat mest i borgensåtaganden i relation till verksamhetens kostnader under 2006 var Jönköping (99%), Eksjö (74%), Habo (57%) och Tranås (45%). Minst hade beviljats av Mullsjö (0%), Värnamo (18%) och Sävsjö (25%). Förklaringen till Mullsjös låga borgensåtagande är att kommunen har lånat ut medel till sitt bolag istället för att bevilja borgen.

Borgensåtagande*

(Procent)	2004	2005	2006
Aneby	46	48	44
Eksjö	72	79	74
Gislaved	37	35	33
Gnosjö	42	41	41
Habo	51	48	57
Jönköping	84	91	99
Mullsjö	0	0	0
Nässjö	39	39	37
Sävsjö	26	26	25
Tranås	48	50	45
Vaggeryd	32	33	30
Vetlanda	33	33	33
Värnamo	17	18	18
Medel	41	42	41

* Borgensåtagande relaterat till verksamhets bruttokostnader

De kommuner som, i relation till verksamhetens kostnader, ökade sina borgensåtaganden mest under perioden var Jönköping med 15 procentenheter följda av Habo och Eksjö på 6 procentenheter respektive 2 procentenheter.

Gnosjö, Sävsjö, Aneby, Nässjö, Vaggeryd, Tranås, Gislaved var de kommuner som minskade sina borgensåtaganden under perioden. Mest av dessa minskade Gislaved med 4 procentenheter. De andra kommunerna låg på 3 procentenheter respektive 4 procentenheter.

Varierad följsamhet mot budget

När det gäller budgetföljsamhet, mäts den i modellen mot "resultat 1" eller verksamhetens nettokostnader. Avvikelsen ställs sedan i relation till verksamhetens kostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna. Förklaringen till detta är att målsättningen är att fånga verksamhetens/

nämndernas budgetföljsamhet exklusive finansiella poster.

År 2004 redovisade sju av tretton kommuner i Jönköpings län negativa budgetavvikelse när det gäller "resultat 1" eller nivån "verksamhetens nettokostnader". Under 2005 skedde en förbättring, då bara två kommuner redovisade negativa budgetavvikelse. Den positiva trenden höll inte i sig under 2006, då sex kommuner redovisade negativa budgetavvikelse.

Den genomsnittliga avvikelsen mellan budgeterat och redovisat resultat förbättrades marginellt mellan 2004 och 2006. Relateras budgetavvikelsen till verksamhetens kostnader uppgick avvikelsen till 0,2% under 2004 och till 0,1% under 2006.

Spännvidden var dock stor mellan kommunerna. Variationen under 2006 låg mellan 1,6% och -2,1%. Detta innebar att jämfört med tidigare år har spännvidden i länet inte förändrats mellan starkaste och svagaste värde.

Budgetföljsamhet*

(Procent)	2004	2005	2006
Aneby	-0,3	0,0	0,2
Eksjö	-0,9	-0,8	-0,2
Gislaved	-1,6	1,1	0,9
Gnosjö	0,1	0,0	1,6
Habo	1,9	1,4	-0,5
Jönköping	1,4	1,0	1,5
Mullsjö	0,3	-0,5	-2,1
Nässjö	-0,8	0,2	-0,3
Sävsjö	-0,4	0,3	-0,4
Tranås	-0,3	0,8	1,3
Vaggeryd	-1,9	0,1	-1,8
Vetlanda	1,2	0,8	0,5
Värnamo	0,9	1,8	0,9
Medel	0,2	0,5	0,1

* Budgetutfall resultatraden "verksamhets nettokostnader" relaterad till verksamhetens bruttokostnader

En avslutande kommentar

Efter några års resultatförsvagning har den genomsnittliga resultatnivån förbättrats ganska kraftigt under 2005 och 2006 i Jönköpings län. Det går ur ett finansiellt

perspektiv bra för kommunerna i Sverige och i Jönköpings län. En ökad eller oförändrad investeringsvolym i det flesta kommuner i länet har kunnat finansieras med skatteintäkter, vilket har inneburit kommunernas skuldbörda inte har ökat. Den har snarare minskat i ett antal kommuner, då man har kunnat amortera av sina skulder med del av det goda resultatet. Detta ger starkare förutsättningar inför kommande lågkonjunktur, vilket är nödvändigt för flera kommuner i länet, då dessa kommuners finansiella handlings-

utrymme är svagare om en jämförelse görs med genomsnitt i Sverige.

När det gäller resultatnivå och finansiellt handlingsutrymme på kort och lång sikt är dock skillnaderna fortfarande ganska stora mellan enskilda kommuner eller grupper av kommuner. Det finns i länet få kommuner som har samma finansiella förutsättningar. Starkast förutsättningar finns i Värnamo och Vaggeryd. Svagast förutsättningar finns i Aneby och Mullsjö.

Tabellen på följande sida försöker beskriva styrkor och svagheter hos de olika kommunerna utifrån perspektiven skattesats, resultatnivå samt kort- och långsiktigt finansiellt handlingsutrymme. Modellen är subjektiv, men bygger på de kriterier kring god ekonomisk hushållning som har redovisats i analysen ovan. Tabellen skall ses som en beskrivning av finansiella förutsättningar i grova drag. Graderingen är gjord utifrån 2006 års räkenskaper.

Finansiella nyckeltal, Jönköpings län

	2004	2005	2006
<i>Verksamheten/skatteintäkter, %</i>	94,0	92,9	92,6
<i>Avskrivningar/skatteintäkter, %</i>	5,0	5,1	4,8
<i>Finansnetto/skatteintäkter, %</i>	0,2	0,1	0,0
Nettokostnader/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	99,2	98,1	97,4
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	90	111	114
Nettoinvesteringar/verksamhetens nettokostnader, %	7,6	8,3	7,8
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader, %	0,6	1,6	2,1
Årets resultat/verksamhetens kostnader, %	0,3	1,6	2,1
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens kostnader under de tre senaste åren	0,7	0,9	1,4
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt, %	4	5	5
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens kostnader, %	-22	-19	-18
Kassalikviditet, %	62	62	65
Primärkommunal skattesats, kr	21,27	21,31	21,34
Borgensåtagande/verksamhetens kostnader, %	41	42	41
Budgetavvikelse verksamhetens nettokostnader/verksamhetens kostnader, %	0,2	0,5	0,1

Finansiella styrkor och svagheter hos kommunerna i Jönköpings län 2006

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹	Varken starkt eller svagt ¹	Svagt värde ¹
<p>Skattesats 2006 För samtliga fyra nyckeltal i denna tabell gäller att ju högre upp och ju längre till vänster i tabellen kommunen befinner sig, desto starkare värde har kommunen på nyckeltalet. <i>Exempelvis:</i> Vaggeryd har den lägsta skatten bland de kommuner som ligger i kolumnen med starkt värde längst till vänster. Den placeras därför högst upp till vänster.</p>	<p>21,10 kr eller lägre Vaggeryd Gislaved Jönköping Värnamo</p>	<p>21,11 till 22,00 kr Habo Mullsjö Gnosjö Nässjö Vetlanda Tranås Sävsjö Aneby Eksjö</p>	<p>22,00 kr eller högre</p>
<p>Resultatnivå 2006 Resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader</p>	<p>1,5% eller starkare Jönköping Värnamo Tranås Gislaved Habo Eksjö Aneby Vetlanda Vaggeryd Gnosjö</p>	<p>1,49% till 0,0% Nässjö Sävsjö</p>	<p>-0,1% eller svagare Mullsjö</p>
<p>Långsiktig resultatnivå 2004–2006 Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de senaste tre åren/Verksamhetens bruttokostnader</p>	<p>1,5% eller starkare Habo Jönköping Värnamo Tranås Vetlanda Gislaved</p>	<p>1,49% till 0,0% Eksjö Sävsjö Vaggeryd Aneby Nässjö Gnosjö</p>	<p>-0,1% eller svagare Mullsjö</p>
<p>Långsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2006 Soliditet inkl.pensionsåtagande</p>	<p>25% eller högre Vaggeryd Gislaved Värnamo Gnosjö</p>	<p>24,99% till 0% Tranås Sävsjö Habo</p>	<p>-0,1% eller svagare Jönköping Vetlanda Nässjö Eksjö Aneby Mullsjö</p>

1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för en kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

Hur har din kommun utvecklats i förhållande till övriga kommuner?

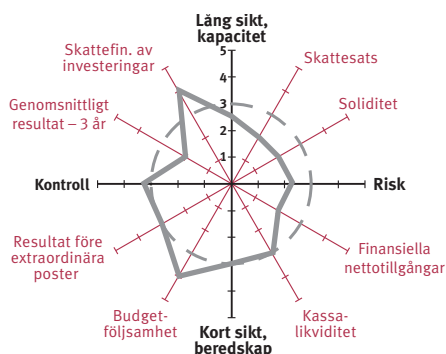
I detta avsnitt har en beskrivning gjorts av den genomsnittliga finansiella utvecklingen i Jönköpings läns kommuner under perioden 2004–2006. Spridningen mellan olika kommuner var dock som tidigare har

diskuterats mycket stor när det gäller samtliga analyserade nyckeltal. Det är därför intressant att ytterligare studera var enskilda kommuner befinner sig i denna spridning. På sidorna 11–15 görs en analys av var din kommun befinner sig och hur den har utvecklats i förhållande till

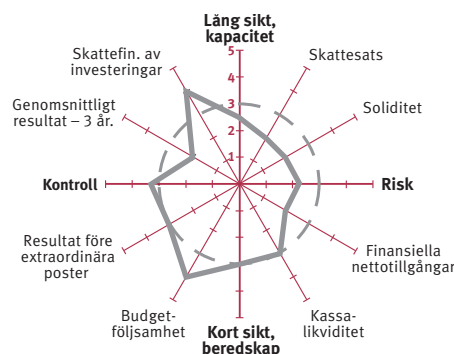
övriga kommuner i Jönköpings län. Vilka likheter och olikheter uppvisade din kommun i förhållande till övriga kommuner? Till grund för analysen ligger den finansiella profilen som presenteras på sidorna 9–10.

Så tolkar du den finansiella profilen!

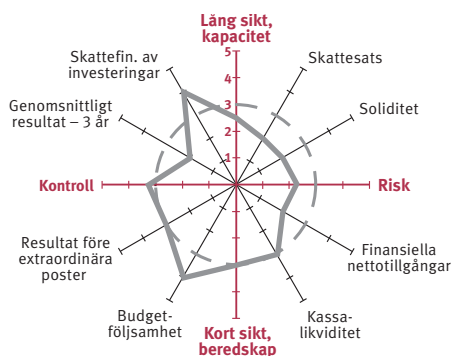
Den finansiella profilen i form av ett sk spindeldiagram som används i denna rapport för att beskriva kommunens finansiella ställning, innehåller åtta olika nyckeltal och fyra viktiga finansiella perspektiv. Nedan görs en beskrivning av de olika delarna i profilen. De beskrivna delarna är markerade med rött. Profilen i exemplet är fingerad.

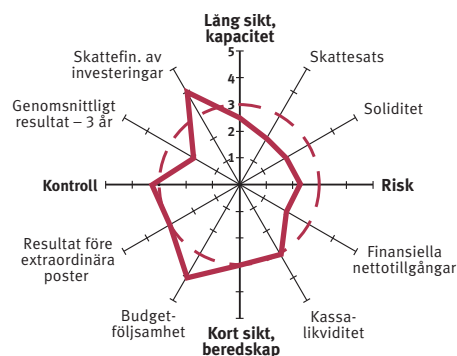
Åtta nyckeltal. Diagrammet innehåller åtta nyckeltal redovisade på åtta axlar. Nyckeltalen speglar olika dimensioner av den analyserade kommunens finansiella situation och utveckling. Vissa nyckeltal är relaterade till verksamhetens kostnader för att de skall kunna jämföras mellan olika kommuner. Nyckeltalen beskrivs på sidan 10.

Skalan. Diagrammet har skalan 1–5. Poängskalan är relativ. Det finns tretton kommuner i Jönköpings län och poängen har fördelats enligt följande: Den kommun som har den starkaste observationen får en femma, de tre kommuner som följer får en fyra. De kommuner som ligger i mitten får en trea. Därefter följer tre kommuner som får en tvåa och den svagaste kommunen får följaktligen en etta.

Fyra axlar/perspektiv. Diagrammet innehåller fyra axlar som ska ge en samlad bedömning av fyra viktiga finansiella perspektiv. Varje perspektiv/axel är summan av de fyra nyckeltal som ligger närmast intill axeln. Samtliga fyra nyckeltal väger lika tungt i bedömningen. Exempelvis är *Risk* summan av nyckeltalen primärkommunal skatt, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassa-likviditet.

Poäng och genomsnitt. Den heldragna linjen visar de olika poäng som den analyserade kommunen har fått för varje enskilt nyckeltal resp. för de fyra sammanvägda axlarna. Den streckade ringen i mitten visar trean i den analyserade gruppen. Ligger kommunen utanför den streckade ringen har den ett starkare värde än tre i gruppen och omvänt. Den heldragna linjen redovisar den finansiella profilen för den analyserade kommunen.

Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen

De fyra perspektiven

Den finansiella profilen som redovisas i denna rapport innehåller fyra perspektiv som är viktiga ur ett övergripande finansiellt perspektiv. Dessa fyra är: Kontrollen över finansiella utvecklingen, långsiktig betalningsberedskap, kortsiktig betalningsberedskap och riskförhållande. Varje aspekt mäts via de fyra närmaste liggande nyckeltal i profilen. Detta innebär att varje nyckeltal i den finansiella profilen ingår i två perspektiv.

Långsiktig handlingsberedskap – Det första perspektivet handlar om att redovisa vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt i förhållande till övriga kommuner i grupperna. Alla perspektiv i profilen är relaterade till hur kommunen befinner sig i förhållande övriga kommuner i grupperna. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Kortsiktig handlingsberedskap – Det andra perspektivet redovisar vilken finansiell motståndskraft kommunen har på kort sikt. Det närmaste 1–2 åren fokuseras. I perspektivet ingår nyckeltalen finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet och resultat före extraordinära poster.

Riskförhållande – Med tredje perspektivet risk avses hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen i kort- och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Kontroll över det finansiella utvecklingen – med det fjärde perspektivet kontroll avses avslutningsvis hur kommunen klarar av att kontrollera sitt finansiella resultat. I perspektivet ingår

nyckeltalen budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Finansiella nyckeltal

Här följer beskrivningar av de i texten och profilerna förekommande finansiella nyckeltalen.

Borgensåtagande – redovisar de borgensåtaganden som kommunen redovisar inom linjen. Borgensåtagandena divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna.

Borgensåtagandena ingår inte i den finansiella profilen.

Budgetföljsamhet – avvikelser mellan budgeterat verksamhetens nettokostnader och redovisat verksamhetens nettokostnader. Avvikelsen divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna.

För att erhålla högsta betyg i profilen, skall budgetavvikelsen vara så liten som möjligt.

Finansiella nettotillgångar – omfattar alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på tio års sikt (omsättnings-tillgångar + långfristiga fordringar + långfristiga placeringar – kortfristiga och långfristiga skulder). Måttet divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Måttet speglar en tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmått och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medellång betalningsberedskap”.

Kassalikviditet – ett mått på hur god kommunens kortsiktiga betalningsberedskap är. Måttet räknas fram genom att likvida medel och kortfristiga fordringar divideras med kortfristiga skulder.

Nettokostnadsandelen – visar hur stor andel av skatteintäkterna och de generella statsbidragen som har gått åt till att finansiera verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar och finansnetto. 100% innebär att skatteintäkter och generella statsbidrag precis täcker den löpande driften.

Investeringsvolym – Årets nettoinvesteringar har ställts i förhållande till verksamhetens nettokostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna emellan.

Resultat före extraordinära poster – summan av kommunens samtliga intäkter och kostnader under året exklusive extraordinära poster (poster av engångskaraktär som uppgår till väsentligt belopp och inte har med den ordinarie verksamheten att göra). Resultatet har dividerats med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna göras mellan de analyserade kommunerna.

Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren – beskriver kommunens genomsnittliga resultat under de tre senaste åren. Resultatet har dividerats med verksamhetens kostnader för att jämförelser mellan de analyserade kommunerna ska kunna göras.

Skattefinansieringsgrad – beskriver hur stor andel av årets nettoinvesteringar som kommunen kan finansiera med egna medel i form av återstående skatteintäkter. Egna medel räknas fram genom att resultatet före extraordinära poster tillförs årets avskrivningar. Kallas ibland självfinansieringsgrad.

Soliditet – eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto större finansiellt handlingsutrymme.

Finansiella profiler för Sävsjö kommun 2004–2006

Syftet med den här analysen är att redovisa var Sävsjö kommun befinner sig finansiellt och hur kommunen har utvecklats under 2004–2006 i förhållande till övriga kommuner i Jönköpings län. Detta görs i form av en finansiell profil, vars uppgift är att spegla starka och svaga sidor hos den granskade kommunen i förhållande till övriga kommuner i länet.

Vad är den finansiella profilen?

Utgångspunkten för analysen som presenteras på de följande sidorna är de finansiella profiler i form av polärtdiagram som redovisas i mittspalten på denna sida. De innehåller dels åtta finansiella nyckeltal, dels fyra perspektiv som är viktiga när en kommuns ekonomi analyseras. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen.

Genom att ta fram tre finansiella profiler för Sävsjö kommun för 2004–2006 kan man på ett översiktligt sätt fastställa vilken finansiell utveckling och ställning kommunen har i förhållande till övriga kommuner i länet. Den finansiella profilen är dock relativ, vilket innebär att om kommunen redovisar en 5:a i profilen, har man visserligen det starkaste värdet för nyckeltalet i det granskade länet, men värdet kan behöva förbättras för att nå t ex god ekonomisk hushållning. I allmänhet är det dock så att om kommunen får en 4:a eller en 5:a för ett nyckeltal i den finansiella profilen är styrkan på nyckeltalet oftast mer än tillfredsställande.

Inledningsvis i denna analys belyses hur ett antal finansiella nyckeltal har utvecklats över tid både för Sävsjö och genomsnittet i länet. Därefter följer en analys av hur den finansiella profilen har förändrats för kommunen mellan 2004 och 2006. Till sist ges en sammanfattande kommentar till Sävsjöns finansiella ställning och utveckling de senaste tre åren.

Några finansiella nyckeltal under perioden 2004–2006

Nettokostnadsandel

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett mått på denna balans är nettokostnadsandelen, som innebär att samtliga löpande kostnader inklusive finansnetto relateras till kommunens skatteintäkter. Redovisas en nettokostnadsandel under 100%, har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. När kommunen en nettokostnadsandel på 98% eller lägre över en längre tidsperiod brukar detta betraktas som god ekonomisk hushållning. Nyckeltalet ingår ej i den finansiella profilen.

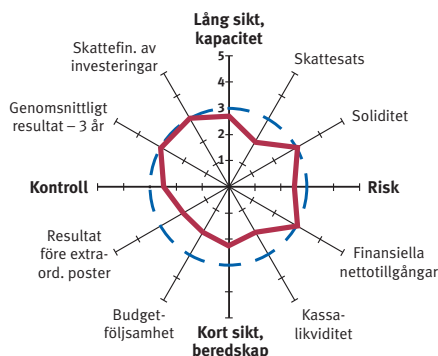
När Sävsjöns nettokostnadsandel för 2006 analyseras, framgår det att nettot av verksamhetens intäkter och kostnader tog i anspråk 91,9% (90,2 = 2005 års nivå) av skatteintäkterna. Vidare tog avskrivningarna i anspråk 5,7% (5,4) och finansnettot 0,9% (1,2). Detta innebär att kommunens nettokostnader sammanlagt tog i anspråk 98,5% (96,8) av skatteintäkterna. Kommunens nettokostnadsandel för 2006 låg nära de 98% som generellt betraktas som god ekonomisk hushållning. En viss försvagning kan dock noteras jämfört med 2005. Nettokostnadsandelen låg dock då på mycket goda 96,8%.

Resultat före extraordinära poster

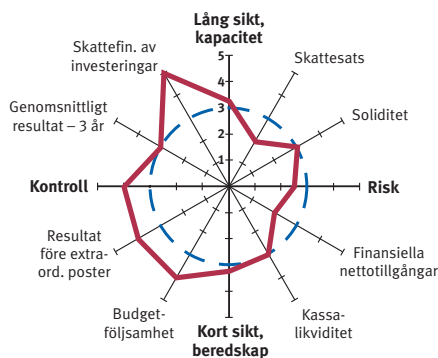
Ett annat mått på balansen mellan de löpande intäkterna och kostnaderna är resultat före extraordinära poster. Detta resultat innehåller alla kommunens löpande kostnader och intäkter och bör i förhållande till verksamhetens kostnader ligga runt 2% över en längre tidsperiod. Detta för att kommunen skall kunna bibehålla sin kort- och långsiktiga handlingsberedskap.

När det gäller resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens

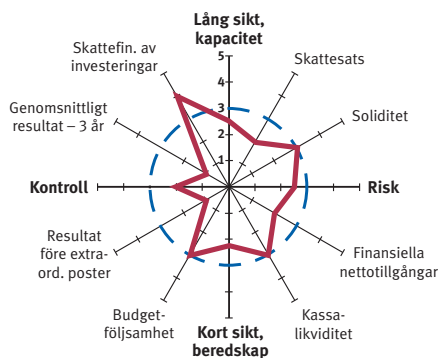
Sävsjö kommun 2006

Sävsjö kommun 2005

Sävsjö kommun 2004

bruttokostnader, redovisade Sävsjö ett förbättrat resultat under perioden. Kommunen gick från -0,9% till 1,2% mellan 2004 och 2006. Motsvarande genomsnittliga förändring mellan 2004 och 2006 för kommunerna i Jönköpings län var en förbättring från 0,6% till 2,1%.

Sävsjö hade 2004–2006 en något starkare resultatutveckling jämfört med övriga kommuner i länet. Sävsjö kommun redovisade en förbättring med 2,1 procentenheter, medan länets förbättring stannade på 1,5 procentenheter.

Kommunen hade dock under 2006 det näst svagaste resultatet i länet. Detta innebar en svag 2:a i den finansiella profilen, vilket var en försvagning jämfört med 2005, då kommunen erhöll en 4:a. Under 2004 fick Sävsjö en 1:a.

Nettoinvesteringar

Med nettoinvesteringar avses investeringsutgifter för materiella anläggningstillgångar med avdrag för eventuella investeringsinkomster. I nettoinvesteringar räknas inga realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar in. För att nettoinvesteringarna skall bli jämförbara mellan kommunerna har de relaterats till verksamhetens nettokostnader. Nyckeltalet ingår ej i den finansiella profilen.

Relateras Sävsjös nettoinvesteringar till verksamhetens nettokostnader, framgår det att kommunen sammanlagt under 2004–2006 hade en total investeringsvolym som var lägre än snittet hos övriga kommuner i länet. I genomsnitt investerade Sävsjö kommun för 5,0% av sina nettokostnader per år under perioden. Värdet för länet uppgick till 8,0% per år.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna

När den löpande driften har finansierats, bör en tillräckligt stor andel av skatteintäkterna återstå för att kunna finansiera årets investeringar med. Detta mäts genom nyckeltalet ”skattefinansieringsgrad av investeringarna”. Redovisades ett värde hos nyckeltalet på 100% eller mer, inne-

bar det att kommunen kunde skattefinansiera samtliga investeringar som genomfördes under året. Detta stärker då kommunens finansiella handlingsutrymme. Allt över 100% kan användas till att amortera av kommunens skulder och/eller stärka likviditeten.

Mellan 2004 och 2005 förbättrades skattefinansieringsgraden från 95 till 256%. Orsaken till detta var både att resultatet förbättrades från -5 till 14 mkr och att nettoinvesteringarna minskade från 19 till 15 mkr.

Under 2006 försvagades skattefinansieringsgraden av investeringarna till 129%. Det berodde både på att investeringsvolymen ökade till 26 mkr och att resultatet försvagades till 7 mkr.

För länets kommuner i genomsnitt, uppgick skattefinansieringsgraden av årets investeringar till 90%, 111% samt 114% under den aktuella perioden. I jämförelse med länets snitt var Sävsjö kommuns skattefinansieringsgrad genomsnittlig eller starkare under perioden, vilket till stor del förklaras av investeringsvolymen var lägre än snittet i länet.

När det gäller poängen för skattefinansieringsgraden av investeringar i den finansiella profilen, låg Sävsjö på en 4:a under 2004. Poängen förbättrades under 2005 till en 5:a, för att 2006 försvagas till en 3:a.

Soliditet inkl. pensionsavsättningar och löneskatt inom linjen

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga betalningsberedskap. Sävsjö kommun hade 2006 en soliditet som var ungefär den samma som snittet i länet. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt uppgick till 7% jämfört med genomsnittliga 5%. Under perioden uppvisade Sävsjö utvecklingsmässigt en annorlunda trend för soliditeten än genomsnittet bland kommunerna i länet. Kommunen redovisade under perioden en försvagad soliditet från 8% till 7%, medan den genomsnittliga soliditeten i länet förbättrades från 4% till 5%.

Det som är positivt med en förbättrad eller oförändrad soliditet, som inkluderar samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt, är att kommunen har täckt in även ökningen av pensioner och löneskatt inom linjen i sitt resultat. Kommunens totala finansiella handlingsutrymme har därigenom förbättrats något under perioden.

Sävsjö hade 2006 den sjätte starkaste soliditeten i länet. Detta innebar en 3:a i den finansiella profilen, vilket var samma som under 2004 och 2005.

Finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på 10–20 års sikt, nämligen långfristiga fordringar och placeringar, omsättningstillgångar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa relateras sedan till verksamhetens kostnader för att det skall bli jämförbart kommunerna emellan. Måttet är viktigt, eftersom det speglar den finansiella handlingsberedskap som ligger någonstans mellan de kortsiktiga likviditetsmåten och det långsiktiga soliditetsmålet. I måttet elimineras också vidareutlåning inom koncernen, eftersom såväl fordrings- som skuldsidan inkluderas i måttet.

Sävsjö förbättrade under perioden sina finansiella nettotillgångar från -36% till -29%. Detta innebär att kommunens skulder överstiger kommunens finansiella tillgångar. Jämfört med övriga kommuner i länet har Sävsjö något svagare finansiella nettotillgångar, eftersom länet under perioden har gått från -22% till -18%. Detta innebar dock att kommunen fick en svag 3:a i den finansiella profilen, vilket var en förbättring jämfört med 2004 och 2005, då Sävsjö fick en 2:a.

Kassalikviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kom-

munens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

År 2004 uppgick Sävsjös kassalikviditet till 53%. År 2005 förbättrades den marginellt till 52%, för att 2006 minska till 48%. Den genomsnittliga kassalikviditeten bland kommunerna i länet ökade från 61% till 65% under de granskade åren. Detta innebar att likviditeten i Sävsjö utvecklades något svagare än genomsnittet bland kommunerna i länet.

Sävsjös likviditetsutveckling och -nivå innebar att kommunen under perioden gick från en 3:a till en 2:a i den finansiella profilen.

Skattesats

Sävsjös skattesats uppgick under hela perioden till 21,58 kr. Den var 24 öre högre än genomsnittet bland Jönköpings läns kommuner, vilket uppgick till 21,34 kr (2006). Sävsjö hade under 2006 den tredje högsta skatten i länet. Detta innebar att kommunen fick en 2:a i den finansiella profilen, vilket var samma som under 2004 och 2005.

Den genomsnittliga skattesatsen i länet förändrades under 2004–2006 från 21,27 till 21,34 kronor på grund av skattehöjningar i två kommuner. 2005 höjde Vaggeryd sin skatt med 50 öre och 2006 Aneby sin med 50 öre.

Budgetföljsamhet

Budgetföljsamheten är ett mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt. Den mäts mot resultat 1 eller verksamhetens nettokostnader. Avvikelsen ställs sedan i relation till verksamhetens kostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna.

För Sävsjö uppgick detta mått år 2006 till -0,4%, vilket var svagare budgetavvikelse än under 2005, då avvikelsen var 0,3%. Under 2004 redovisades en avvikelse på -0,4%. För länets kommuner i genomsnitt uppgick budgetavvikelsen relaterad till verksamhetens kostnader till 0,2% 2004, 0,5% 2005 samt 0,1% 2006, det vill säga

den genomsnittliga budgetföljsamheten i länet har varit relativt konstant under de senaste åren.

Sävsjö uppvisade varierad budgetavvikelse under perioden. Detta innebar att poängen för budgetföljsamhet i profilen varierade mellan en 2:a och en 4:a. Under 2006 fick kommunen en 2:a.

Borgensåtagande

Sävsjö hade 2006 beviljat lägre borgensåtaganden jämfört med genomsnittet bland kommunerna i Jönköpings län. Relateras borgensåtagandena till verksamhetens kostnader, redovisade Sävsjö ett värde på 25%. Genomsnittet i länet låg också på 41%. Under 2004 uppgick detta mått i länet till också 41%, vilket innebar att de genomsnittliga beviljade borgensåtagandena i länet inte förändrades under perioden. Sävsjö uppvisade nästan samma trend som länet. I Sävsjö minskade borgensåtagandena i relation till verksamhetens kostnader från 26% till 25% under hela perioden. Nyckeltalet ingår ej i den finansiella profilen.

Den finansiella profilens utveckling mellan 2004 och 2006

Sävsjö förbättrade perspektiven ”kontroll” och långsiktig handlingsberedskap i den finansiella profilen mellan 2004 och 2006. Perspektivet ”risk” och ”kortsiktig handlingsberedskap” uppvisade oförändrad poäng.

Kontrollperspektivet förbättrades från 2,25 till 2,5 poäng. Alla fyra nyckeltal i perspektivet förändrades poängmässigt. Poängen för resultat före extraordinära poster förbättrades från 1:a till en 2:a och genomsnittligt resultat under de tre senaste åren från 1:a till 3:a. I motsatt riktning gick budgetföljsamheten, som försvagades från 3:a till 2:a och skattefinansieringsgraden av investeringar, som föll från 4:a till 3:a.

Den långsiktiga handlingsberedskapen förbättrades från 2,5 till 2,75 poäng. Detta berodde på att poängen för genomsnitt-

ligt resultat under de tre senaste åren förbättrades från en 1:a till en 3:a. I motsatt riktning gick skattefinansieringsgraden av investeringar, som föll 4:a till 3:a. Det tredje och fjärde nyckeltalet, skattesats och soliditet, erhöll 2:or respektive 3:or under hela perioden.

Poängen för **riskförhållande** uppvisade 2,5 poäng både 2004 och 2006. Poängen förändrades dock för finansiella nettotillgångar och kassalikviditet i perspektivet. Finansiella nettotillgångar gick från en 2:a till en 3:a och kassalikviditeten från en 3:a till en 2:a. Tredje och fjärde nyckeltalen, skattesats och soliditet, erhöll 2:or respektive 3:or under hela perioden.

För det avslutande fjärde perspektivet, **kortsiktig handlingsberedskap**, uppvisades 2,25 poäng både 2004 och 2006. Alla nyckeltal i perspektivet förändrades dock poängmässigt. Poängen för resultat före extraordinära poster förbättrades från 1:a till 2:a och finansiella nettotillgångar från 2:a till 3:a. Budgetföljsamhet och kassalikviditeten försvagades från 3:a till 2:a.

Avslutande kommentar

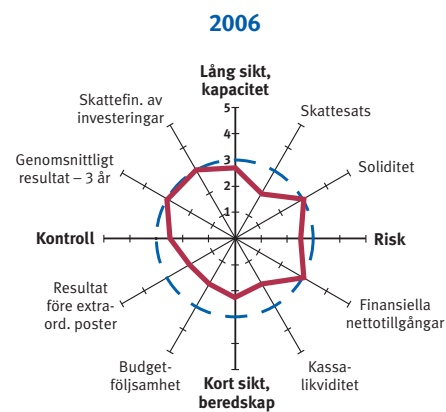
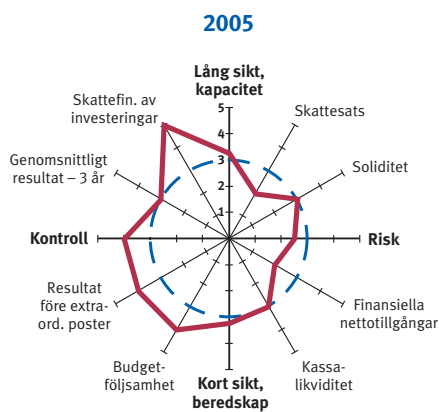
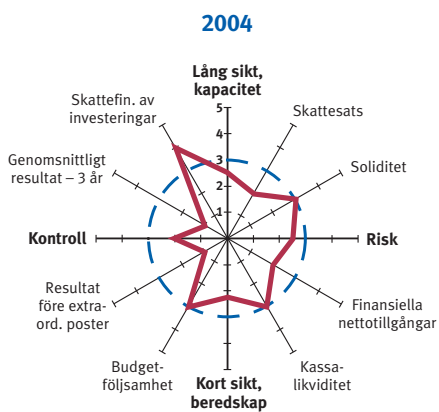
Sävsjös resultatutveckling har de senaste åren varierat ganska kraftigt över tiden. De senaste två åren har Sävsjö dock redovisat en resultatnivå som ligger i nivå med vad som anses som god ekonomisk hushållning ur ett resultatperspektiv. Kan kommunen bibehålla denna resultatnivå på runt 2% av skatteintäkterna och kombinera den med en balanserad investeringsvolym, kommer Sävsjös långsiktiga finansiella handlingsutrymme att stärkas. Detta är bra med tanke på kommunens nuvarande nivå på soliditeten. Detta förutsätter dock en fortsatt god aktiv styrning, där ekonomin hela tiden ställs mot de ökande verksamhetsbehoven.

Finansiella nyckeltal

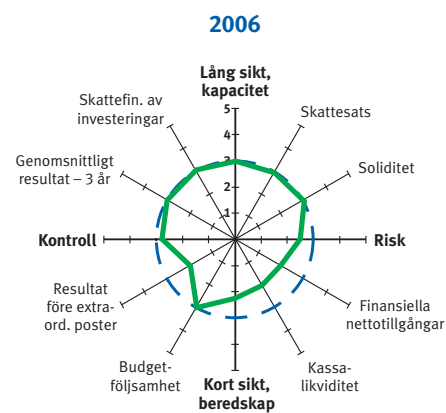
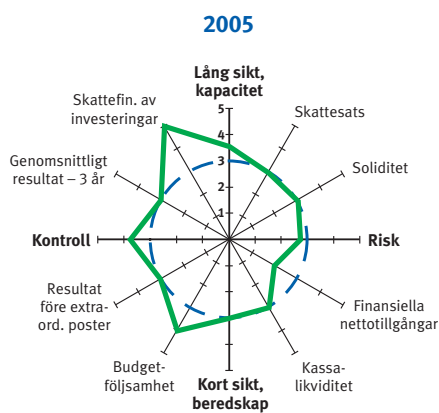
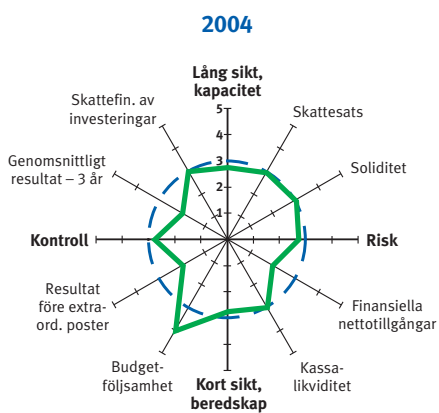
	2004		2005		2006	
	Jönköpings län	Sävsjö kommun	Jönköpings län	Sävsjö kommun	Jönköpings län	Sävsjö kommun
<i>Verksamheten/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	94,0	94,2	92,9	90,2	92,6	91,9
<i>Avskrivningar/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	5,0	5,6	5,1	5,4	4,8	5,7
<i>Finansnetto/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	0,2	1,4	0,1	1,2	0,0	0,9
Nettokostnader/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	99,2	101,2	98,1	96,8	97,4	98,5
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	90	95	111	256	114	129
Nettoinvesteringar/verksamhetens nettokostnader, %	8	5	8	4	8	6
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader, %	0,6	-0,9	1,6	2,5	2,1	1,2
Årets resultat/verksamhetens kostnader, %	0,3	-0,9	1,6	2,5	2,1	1,2
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens kostnader under de tre senaste åren	0,7	-0,1	0,9	0,9	1,4	1,0
Soliditet inkl. hela pensionsskulden och löneskatt, %	4	8	5	9	5	7
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens kostnader, %	-22	-36	-19	-32	-18	-29
Kassalikviditet, %	62	52	62	53	65	48
Primärkommunal skattesats, kr	21,27	21,58	21,31	21,58	21,34	21,58
Borgensåtagande/verksamhetens kostnader, %	41	26	42	26	41	25
Budgetavvikelse verksamh:s nettokostn./verksamh:s kostn., %	0,2	-0,4	0,5	0,3	0,1	-0,4

Finansiella profiler för Sävsjö kommun . . .

. . . i förhållande till Jönköpings län

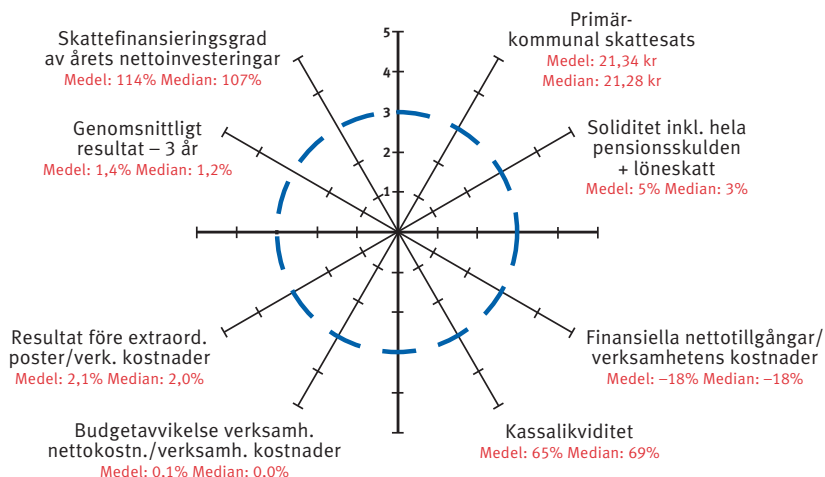
. . . i förhållande till riket

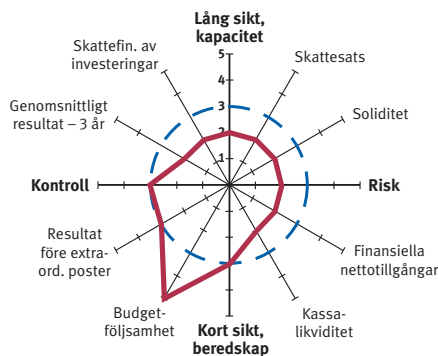
13 finansiella profiler 2006

Kommunerna i Aneby, Eksjö, Gislaved, Gnosjö, Habo, Jönköping, Mullsjö, Nässjö, Sävsjö, Tranås, Vaggeryd, Vetlanda och Värnamo

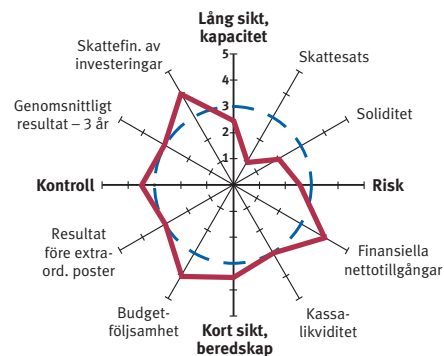
Medel- och medianvärden i profilen 2006

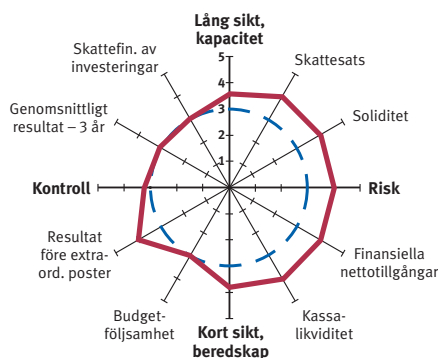
Aneby kommun

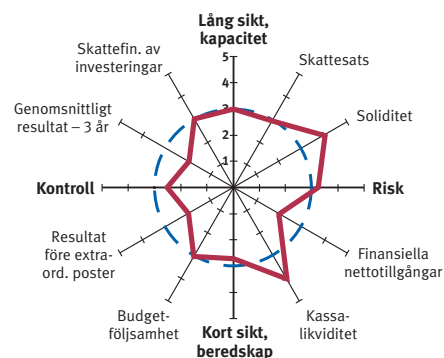
Eksjö kommun

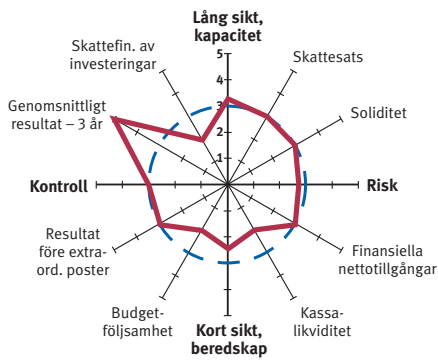
Gislaveds kommun

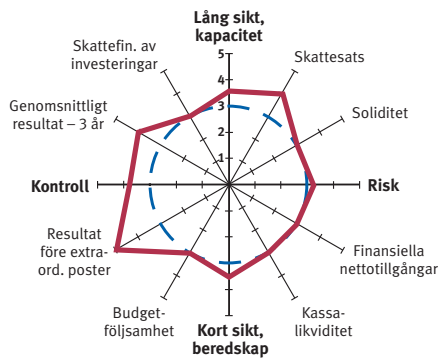
Gnosjö kommun

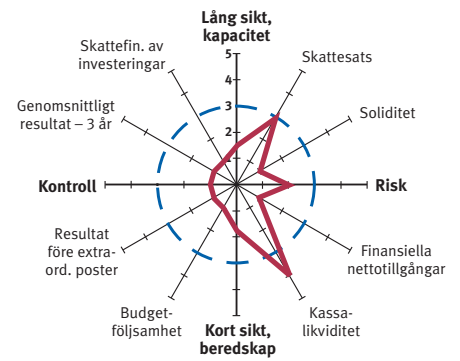
Habo kommun

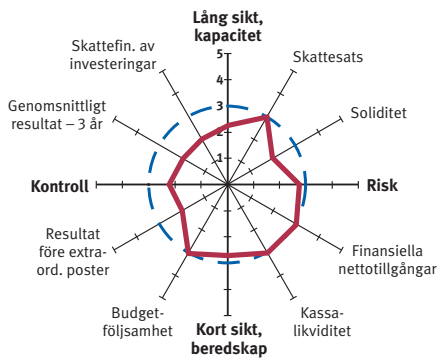
Jönköpings kommun

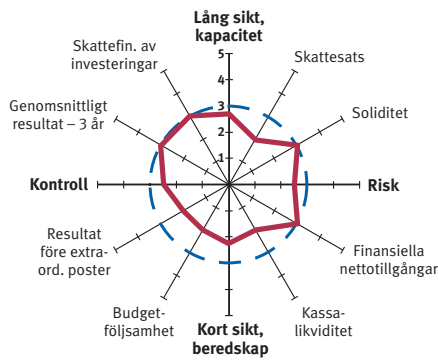
Mullsjö kommun

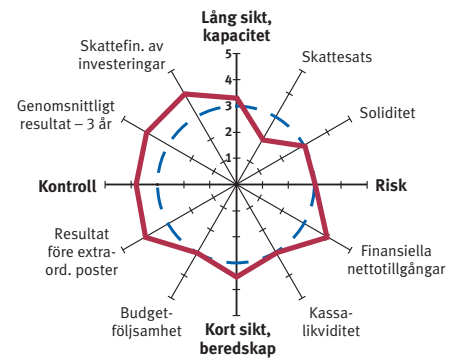
Nässjö kommun

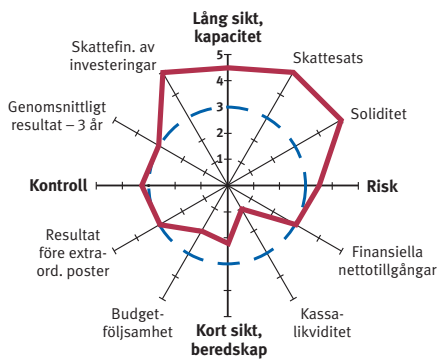
Sävsjö kommun

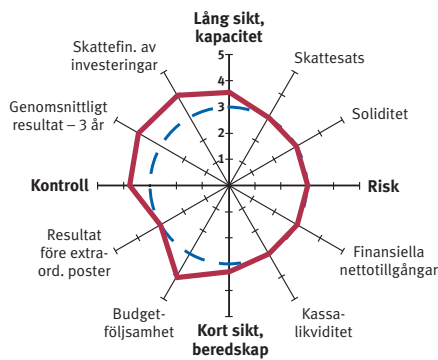
Tranås kommun

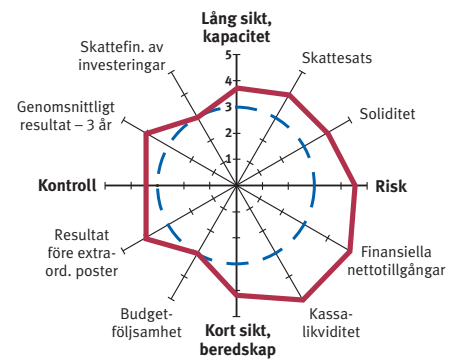
Vaggeryds kommun

Vetlanda kommun

Värnamo kommun

Finansiella nyckeltal år 2006

Nettokostnadsandel, %

Jönköping	95,3
Tranås	95,4
Värnamo	95,6
Gislaved	96,6
Eksjö	96,9
Habo	97,0
Aneby	97,7
Vaggeryd	97,7
Vetlanda	97,7
Gnosjö	98,3
Nässjö	98,5
Sävsjö	98,5
Mullsjö	101,3
Medel	97,4
Median	97,7

Resultat före extraordinära poster/ verksamhetens kostnader, %

Jönköping	3,9
Värnamo	3,7
Tranås	3,6
Gislaved	3,0
Habo	2,5
Eksjö	2,4
Aneby	2,0
Vetlanda	1,9
Vaggeryd	1,8
Gnosjö	1,5
Nässjö	1,3
Sävsjö	1,2
Mullsjö	-1,1
Medel	2,1
Median	2,0

Skattefinansieringsgrad av investeringarna, %

Vaggeryd	254
Eksjö	165
Vetlanda	152
Tranås	139
Sävsjö	129
Gnosjö	109
Gislaved	107
Jönköping	107
Värnamo	89
Aneby	78
Habo	61
Nässjö	61
Mullsjö	36
Medel	114
Median	107

Skattesats, kr

Vaggeryd	20,83
Gislaved	21,08
Jönköping	21,08
Värnamo	21,08
Habo	21,16
Mullsjö	21,18
Gnosjö	21,28
Nässjö	21,43
Vetlanda	21,50
Tranås	21,55
Sävsjö	21,58
Aneby	21,83
Eksjö	21,90
Medel	21,34
Median	21,28

Budgetföljsamhet

Aneby	0,2
Eksjö	-0,2
Gislaved	0,9
Gnosjö	1,6
Habo	-0,5
Jönköping	1,5
Mullsjö	-2,1
Nässjö	-0,3
Sävsjö	-0,4
Tranås	1,3
Vaggeryd	-1,8
Vetlanda	0,5
Värnamo	0,9
Medel	0,1
Median	0,0

Kassalikviditet, %

Värnamo	118
Nässjö	84
Gislaved	81
Vetlanda	68
Gnosjö	66
Mullsjö	65
Tranås	59
Aneby	57
Sävsjö	53
Eksjö	49
Jönköping	41
Vaggeryd	41
Habo	28
Medel	65
Median	69

Soliditet, %

Vaggeryd	39
Gislaved	30
Värnamo	29
Gnosjö	28
Tranås	12
Sävsjö	7
Habo	4
Jönköping	-1
Vetlanda	-3
Nässjö	-6
Eksjö	-14
Aneby	-29
Mullsjö	-38
Medel	5
Median	3

Resultat före extraordinära poster/ verksamhetens kostnader under de tre senaste åren, %

Habo	3,3
Jönköping	3,1
Värnamo	2,9
Tranås	1,8
Vetlanda	1,8
Gislaved	1,6
Eksjö	1,2
Sävsjö	1,0
Vaggeryd	1,0
Aneby	0,9
Nässjö	0,7
Gnosjö	0,0
Mullsjö	-0,5
Medel	1,4
Median	1,2

Finansiella nettotillgångar, %

Värnamo	8
Eksjö	7
Tranås	6
Gislaved	-2
Vaggeryd	-12
Nässjö	-17
Vetlanda	-18
Jönköping	-19
Habo	-29
Sävsjö	-29
Gnosjö	-30
Aneby	-34
Mullsjö	-58
Medel	-18
Median	-18

Länsvisa jämförelser 2006

Finansiella nyckeltal 2006

	Jönköpings län	Västra-Götalands län	Örebro Län	Övre Norrland (totalt) ¹	Riket ²
Nettokostnader /skatteintäkter (inkl. finansnetto och avskrivningar), %	97,4	96,9	97,0	97,4	97,2
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	114	132	163	143	136
Nettoinvesteringar /verksamhetens nettokostnader, %	8	7	5	7	7
Resultat före extraordinära poster /verksamhetens nettokostnader, %	2,1	2,6	2,5	2,2	2,5
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren /verksamhetens kostnader, %	1,4	1,9	1,1	1,4	1,6
Soliditet inkl. samtl pensionsförpliktelser och löneskatt, %	5	8	-20	2	5
Primärkommunal skattesats, kr	21,34	21,76	21,55	22,59	21,82
Kassalikviditet, %	65	69	80	97	79
Finansiella nettotillgångar /verksamhetens kostnader, %	-18	-11	-11	-11	-11
Budgetavvikelse verks. nettokostnader/verks. kostnader, %	0,1	0,1	0,5	-0,3	0,2

1) Medelvärde av de 44 kommunerna i de fyra länen Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten.

2) Genomsnittet av 110 granskade kommuner som använder finansiella profiler

Västra Götaland redovisade återigen det starkaste resultatet

Det län som redovisade starkast genomsnittligt resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader under 2006 var Västra Götaland med 2,6%, tätt följda av Örebro med 2,5%. Av de övriga länen, låg Övre Norrlands länen på ett resultat på 2,2% och Jönköping låg på 2,1%. Totalt redovisade riket ett resultat på ca 2,5%.

Största investeringarna gjordes återigen i Jönköpings län

Det var Jönköpings län som återigen gjorde de största investeringarna. I snitt investerade kommunerna i länet under 2006 för 8% av sina nettokostnader. Västra Götaland och Övre Norrland låg på 7%. Klart minst investerades det i Örebro med 5%. Totalt i riket blev det ett genomsnitt på ca 7%.

Örebro hade den starkaste skattefinansieringsgraden av investeringarna

Örebro hade tack vare ett en lägre investeringsvolym den starkaste skattefinansieringsgraden av investeringarna. Den uppgick till 160%. Svagast skattefinansieringsgrad med 114% hade Jönköpings län, vilket förklarades av främst en högre investeringsvolym än genomsnittet. Västra Götaland låg på 132% och Övre Norrlands länen på 143%. Totalt i riket hamnade kommunerna på 136% i genomsnitt.

Högst soliditet i Västra Götalands län

Västra Götalands län (8%) låg i topp när det gällde soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt. I Jönköping låg den på 5% och i Övre Norrland på 2%. Klart lägst soliditet har Örebro län med -20%. I länet finns dock några kommuner med väldigt svag soliditet som drar ner snittet. Totalt i riket uppgick soliditeten till 5%.

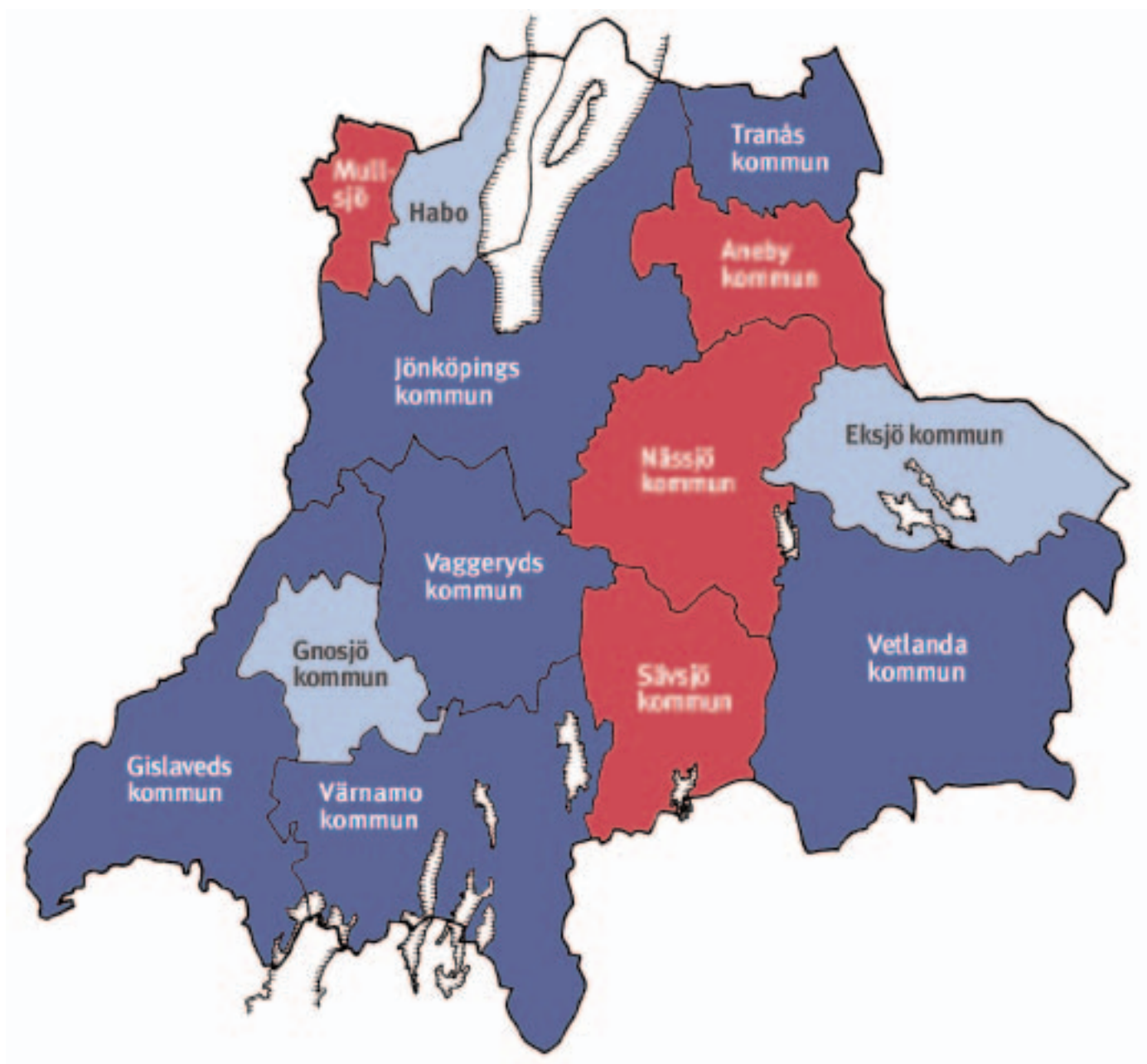
Likviditeten varierar mellan länen

Kassalikviditeten varierade mellan länen. Starkast likviditet hade Övre Norrland med ett genomsnitt på 97%. Därefter följde Örebro med 80%, Västra Götaland med 66% och Jönköping med 65%. Totalt gör det 79% i riket. I samtliga län skedde en liten förbättring av den genomsnittliga likviditeten jämfört med 2005.

Sammanfattningsvis

En översiktlig analys av de tre jämförda länen visar att kommunerna i Västra Götaland i genomsnitt förefaller ha en något starkare resultatnivå och ett lite starkare finansiellt handlingsutrymme än kommunerna i Jönköping, Örebro och Övre Norrland. Dessa tre län förefaller dock vara jämbördiga finansiellt, förutom att den kortsiktiga betalningsberedskapen är något starkare i Övre Norrland och den långsiktiga handlingsberedskapen i Örebro län är något svagare.

Kommunerna i Jönköpings län 2006

Förklaring, kartan

Kartan på denna sida bygger på att kommunerna i Jönköpings län graderas efter hur finansiellt stark den enskilda kommunen var under 2006 när det gällde de fyra perspektiv som finns i den finansiella profilen. Kommunerna har delats in i följande grupper:

- = Tre perspektiv som är starkare än 3 poäng (Över genomsnitt)
- = Kommunen uppvisar en finansiell profil som befinner sig mitt emellan röd och blå (Genomsnitt)
- = Tre perspektiv som är svagare än 3 poäng (Under genomsnitt)

Kommunforskning i Västsverige är en organisation som bedriver forskning inom området ekonomi och organisation i kommuner och landsting.

Verksamheten utgår ifrån ett samarbetsavtal mellan kommuner och landsting i Västsverige och Göteborgs universitet. Syftet med samarbetsavtalet är att initiera forskning inom det nämnda området och därigenom bidra till att skapa en stark forskningsmiljö.

KFi:s verksamhet idag kan delas in i områdena ekonomisk bedömning, redovisning, organisering och styrning.

**KommunForskning
i Västsverige**

Pilgatan 19A • 411 22 Göteborg
Telefon 031-786 59 00 • Fax 031-786 59 09
E-post kfi@kfi.se • www.kfi.se